

**Мұхаметжан Тынышпаев атындағы «ALT УНИВЕРСИТЕТІ»
АКЦИОНЕРЛІК ҚОҒАМЫ**

БЕКІТЕМІН
М. Тынышпаев атындағы
«ALT Университеті» ҚБ шешімімен
2025 г. (№ 8 хаттама)
Президент-Ректор Жармағамбетова М. С.

БІЛІМ БЕРУ БАҒДАРЛАМАСЫ

**Атауы: 6B11238-Техногендік және санитарлық-экологиялық
қауіпсіздік**

Дайындық деңгейі: бакалавриат

**Дайындық бағыттарының коды және жіктелуі: 6B112 Өндірістегі
гигиена және еңбекті қорғау**

**Білім беру бағдарламаларының коды мен тобы: B094 санитарлық-
профилактикалық іс-шаралар**

Тізілімде тіркелген күні: 04.07.2025

Тіркеу нөмірі: 6B11200052

Алматы, 2025 г.

МАЗМҰНЫ

1. Бағдарламаны қарау, келісу және бекіту, әзірлеушілер, сарапшылар мен рецензенттер туралы мәліметтер	3
2. Нормативтік ссылжалар	4
3. Білім беру бағдарламасының паспорты	5
4. Түлектің құзыреттілік моделі	6
5. Білім беру бағдарламасы бойынша оқу нәтижелерінің оқу пәндерімен / модульдерімен арақатынасы матрицасы	10
6. Бакалавриаттың білім беру бағдарламасының құрылымы	13
7. Бүкіл оқу мерзіміне арналған жұмыс оқу жоспары	14
8. ЖОО компонентінің пәндер каталогы	15
9. Таңдау компонентінің пәндер каталогы	23
10. Сараптамалық қорытындылар	32
11. Рецензенттің қорытындысы	33
12. Ұсыныс хаты	34
13. Қарау және бекіту хаттамалары	35
14. Келісу парағы	36
15. Өзгерістерді тіркеу парағы	37

3

2. НОРМАТИВТІК СІЛТЕМЕЛЕР

1. Білім беру бағдарламасы келесі нормативтік-құқықтық актілер мен кәсіби стандарттар негізінде әзірленді:
2. "Білім туралы" Қазақстан Республикасының 2007 жылғы 27 шілдедегі № 319-III Заңы (2023 жылғы 27 наурыздағы жағдай бойынша өзгерістермен және толықтырулармен).
3. Әлеуметтік әріптестік және әлеуметтік және еңбек қатынастарын реттеу жөніндегі республикалық үшжақты комиссияның 2016 жылғы 16 наурыздағы хаттамасымен бекітілген Ұлттық біліктілік шеңбері.
4. Қазақстан Республикасы Білім және ғылым министрлігінің Білім және ғылым саласындағы әлеуметтік әріптестік және әлеуметтік және еңбек қатынастарын реттеу жөніндегі салалық комиссиясы отырысының 2019 жылғы 27 қарашадағы № 3 хаттамасымен бекітілген "Білім беру" саласы біліктілігінің салалық шеңбері.
5. Жоғары және жоғары оқу орнынан кейінгі білім берудің мемлекеттік жалпыға міндетті стандарты (Қазақстан Республикасы Ғылым және жоғары білім министрінің 2023 жылғы 20 ақпандағы № 66 бұйрығы) Қазақстан Республикасы Еңбек және халықты әлеуметтік қорғау министрінің 2022 жылғы 12 тамыздағы № 309 бұйрығымен бекітілген басшылар, мамандар және басқа да қызметшілер лауазымдарының біліктілік анықтамалығы.
6. ҚР БҒМ министрінің 20.04.2011 ж. № 152 бұйрығымен бекітілген Жоғары және (немесе) жоғары оқу орнынан кейінгі білім беру ұйымдарында Кредиттік оқыту технологиясы бойынша оқу процесін ұйымдастыру қағидалары (2023 жылғы 04 сәуірдегі № 145 толықтырулармен және өзгерістермен).
7. Қазақстан Республикасы Білім және ғылым министрінің 2018 жылғы 13 қазандағы № 569 бұйрығымен бекітілген Жоғары және жоғары оқу орнынан кейінгі білімі бар кадрларды даярлау бағыттарының сыныптауышы (2020 жылғы 05 маусымдағы жағдай бойынша өзгерістермен және толықтырулармен).
8. Қазақстан Республикасы Білім және ғылым министрінің 2018 жылғы 4 желтоқсандағы № 665 бұйрығымен (2020 жылғы 23 желтоқсандағы № 536 жағдай бойынша толықтырулармен және өзгерістермен) бекітілген Білім беру бағдарламаларын жоғары және жоғары оқу орнынан кейінгі білім беру бағдарламаларының тізіліміне енгізу және алып тастау алгоритмі.
9. ЖИ-АЛТ-33 "жоғары және жоғары оқу орнынан кейінгі білім берудің білім беру бағдарламасын әзірлеу тәртібі туралы ереже".
10. Кәсіби стандарт: "Еңбекті қорғау", "Атамекен" ҚР ҰКП, 18.12.2019 ж. №255 бұйрығымен бекітілген.

3. БІЛІМ БЕРУ БАҒДАРЛАМАСЫНЫҢ ПАСПОРТЫ

№	Өріс атауы	Ескерту
1	Тіркеу номері	6B11200052
2	Білім беру саласының коды және жіктелуі	6B11 –Қызмет
3	Дайындық бағыттарының коды және жіктелуі	6B112-Өндірістегі гигиена және еңбекті қорғау
4	Білім беру бағдарламаларының коды және тобы	B-094-Санитарлық-профилактикалық іс-шаралар
5	Білім беру бағдарламасының атауы	6B11238-Техногендік және санитарлық-экологиялық қауіпсіздік
6	БББ түрі	Жаңа
7	БББ мақсаты	Кәсіпорындарда, ұйымдарда және елді мекендерде техногендік және санитарлық-экологиялық қауіпсіздікті қамтамасыз ету саласында терең білімі мен практикалық дағдылары бар жоғары білікті адамдарды даярлау. Бағдарлама техногендік және табиғи сипаттағы төтенше жағдайлардың салдарын болдырмау, болжау және жою үшін, сондай-ақ қолайлы санитарлық-гигиеналық жағдайларды қамтамасыз ету және табиғи ресурстарды ұтымды пайдалану үшін қажетті құзыреттерді қалыптастыруға бағытталған
8	Уровень по МСКО	6
9	Уровень по НРК	6
10	Уровень по ОРК	6
11	БББ-ның айрықша ерекшеліктері	Жоқ
	ВУЗ-партнер (СОП)	-
	ВУЗ-партнер (ДДОП)	-
12	Оқыту түрі	Қашықтықтан білім беруге ауыстырумен күндізгі, күндізгі
13	Оқыту тілдері	Қазақша, орысша, ағылшынша
14	Кредиттер көлемі	241
15	Берілетін академиялық дәреже	6B11238-техногендік және санитарлық-экологиялық қауіпсіздік білім беру бағдарламасы бойынша қызметтер саласындағы бакалавр
16	Кадрларды даярлау бағытына лицензияға қосымшаның болуы	28.07.2024 ж KZ87LAA00036465
17	БББ аккредиттеудің болуы	Болған жоқ
	Аккредиттеу органының атауы	
	Аккредиттеудің қолданылу мерзімі	

4. ТҮЛЕКТІҢ ҚҰЗЫРЕТТІЛІК МОДЕЛІ

Білім беру бағдарламасының міндеттері:

1. Жан-жақты гуманитарлық және жаратылыстану білімі мен қызығушылықтары бар өзін-өзі жетілдіруге және кәсіби өсуге қабілетті тұлғаны қалыптастыру.
2. Жинақталған тәжірибені сыни тұрғыдан қайта қарастыру, өзінің кәсіби қызметінің бейінін жетілдіру, өзінің болашақ кәсібінің әлеуметтік маңыздылығын түсіну, кәсіби қызметті орындауға Жоғары мотивацияға ие болу қабілетін қалыптастыру.
3. Ұзақ мерзімді және қысқа мерзімді жоспарлау кезінде әртүрлі талаптар (құны, сапасы, қауіпсіздігі және орындау мерзімдері) арасында компаға келу және еңбекті қорғау және қоршаған ортаны қорғау саласында оңтайлы шешімдер қабылдау қабілетін қалыптастыру; ойлау мәдениетін меңгеру.
4. Ақпаратты жалпылау, талдау, қабылдау, мақсат қою және оған жету жолдарын таңдау қабілетін қалыптастыру.
5. Түлектің дайындығын қалыптастыруға жәрдемдесу: жоғары өнімді және қауіпсіз еңбек жағдайларын қамтамасыз ететін іс-шараларды енгізу жөніндегі құжаттаманы әзірлеу; кәсіпорындардың экологиялық қауіпсіздігін қамтамасыз ету жөніндегі жұмыстарды орындау; экологиялық құжаттаманы және әдістемелік материалдарды, қоршаған ортаны қорғау жөніндегі ұсыныстар мен іс-шараларды әзірлеу.
6. Түлектердің техникалық-экономикалық талдау жүргізуге дайындығын, еңбекті қорғау және қоршаған ортаны қорғау саласында қабылданатын және іске асырылатын шешімдерді негіздеуді қалыптастыру; нәтижелерді практикада қолдану, өзін-өзі дамытуға, өзінің біліктілігі мен шеберлігін арттыруға ұмтылу.
7. Түлектердің кәсіпорындардың өндірістік-шаруашылық қызметінде табиғи ресурстарды, энергия мен материалдарды ұтымды пайдалануға дайындығын қалыптастыру.
8. Түлектердің зерттеу қызметіне дайындығын қалыптастыру, экология және еңбекті қорғау саласындағы заманауи бағдарламалық қосымшаларды пайдалану, сондай-ақ эксперименттік және теориялық зерттеулердің нәтижелерін өңдеу.

Оқу нәтижелері:

ОН1 – Ғылыми зерттеулер мен жасанды интеллект әдістерін қолдана отырып, кәсіби қызметте физика, химия, математикалық аппараттар және ақпараттық-коммуникациялық технологиялар туралы білімді қолдана отырып, ұтымды экологиялық және қауіпсіз процестерді дәлелдеу.

ОН2 - Әлеуметтік-этикалық құндылықтарға, оның ішінде инклюзия мен әртүрлілікті құрметтеуге, қоғамдағы рухани процестерді, тараптардың тұлғааралық және құқықтық мүдделерін түсінуге, сондай-ақ құқықтарды қорғау қағидаттарына сүйене отырып, өз ойларын сауатты және құрметпен білдіру, тиімді топтық жұмыс жасау және халықаралық ортадағы мәселелерді қазақ, орыс және ағылшын тілдерінде талқылау үшін.

ОН3 - Кәсіби және жеке қасиеттерді қолдану, санитарлық-гигиеналық және қауіпсіз еңбек жағдайларын жасау үшін көшбасшының талдау әдістері мен дағдыларына ие болу, заңнаманы сауатты қолдану және өнеркәсіптік қауіпсіздікті қамтамасыз ететін техникалық және технологиялық жабдыққа қызмет көрсету.

ОН4 - Өндірісте қауіптің алдын алу және қорғау әдістемелерін қолдану және озық инженерлік білімді пайдалана отырып, кәсіпорында өрт, радиациялық және электр қауіпсіздігін қамтамасыз ету әдістерін көрсету.

ОН5 - Определять и идентифицировать причины загрязнения окружающей среды используя знания в области химии, геоэкологии и взаимодействия геосистем, химии топлив, способов эксплуатации технологического оборудования и транспортных энергоустановок.

ОН6 - Мақсат қою және еңбек жағдайлары мен экологиялық қауіпсіздікті

жақсартудың ұтымды жолдарын таңдау кезінде ақпаратты жинақтай отырып, инженерлік-басқарушылық шешімдерді сауатты қабылдау үшін техникалық-экономикалық талдау және сыни ойлау әдістерін қолдану.

ОН7 - Еңбекті қорғау және қоршаған ортаны қорғау және табиғи ресурстарды ұтымды пайдалану саласында оңтайлы және ұйымдастырушылық техникалық-экономикалық шешімдер қабылдау үшін іс-шаралардың құны мен сапасына қойылатын талаптарды ескере отырып, еңбекті қорғау және экологиялық қауіпсіздік саласындағы әртүрлі талаптар арасындаромаға келу үшін алған білімдерін қолдануды көрсету.

ОН8 - Радиациялық, химиялық және биологиялық қауіпсіздік негіздерін білуді және техногендік авариялар, өрттер және басқа да төтенше жағдайлар кезінде, оның ішінде табиғи сипаттағы сауатты әрекет ету, жеке қорғану құралдарын дұрыс қолдану, алғашқы медициналық көмек көрсету және халықты қорғау үшін қажетті іс-шараларды жүргізу қабілетін көрсету.

ОН9 - Қоршаған ортаны өлшеу және мониторинг жүргізу кезінде заманауи аспаптар мен жабдықтарды қолдану.

ОН10 - ШРК, ШЖК, ҚОӘБ жобаларының, қалдықтар паспорттарының және бұзылған жерлерді рекультивациялаудың экологиялық есептілігі мен құжаттамасын әзірлеу және жасау.

Кәсіби қызмет саласы : түлектің кәсіби қызметі Өнеркәсіптік, азаматтық және табиғи объектілерде техногендік, санитарлық және экологиялық қауіпсіздікті қамтамасыз ету саласын қамтиды. Бұған қауіпті өндірістік факторларға, қоршаған ортаның ластануына және адам денсаулығына әсерге байланысты Тәуекелдерді Ескерту, бағалау, бақылау және басқару кіреді..

Кәсіби қызмет объектілері :

Адам мен қоршаған ортаға қауіпті өндірістік және технологиялық процестер. Источники физических, химических, биологических и других вредных факторов.

Тәуекелдерді бақылау және басқару жүйелері.

Қоршаған орта объектілері (ауа, су, топырақ).

Зиянды әсерге ұшыраған халық пен еңбек ұжымдары.

Жеке және ұжымдық қорғаныс құралдары.

Қауіпсіздік саласындағы нормативтік-құқықтық құжаттар.

Кәсіби қызмет түрлері:

- аналитикалық-тәуекелдерді талдау, қоршаған ортаның жай-күйі мен санитарлық-гигиеналық жағдайлардың мониторингі;

— жобалау-технологиялық-қауіпсіздікті қамтамасыз ету жөніндегі іс-шаралар мен жүйелерді әзірлеу;

— өндірістік-техникалық-қорғау жүйелерін пайдалануға және қызмет көрсетуге қатысу;

— ұйымдастырушылық-басқарушылық-қауіпсіздік жөніндегі іс-шараларды жоспарлау және іске асыру;

— бақылау-қадағалау-санитарлық, экологиялық және техногендік нормалардың сақталуын бақылау;

- сараптама-экологиялық және санитарлық сараптамаға қатысу

— ғылыми-зерттеу-қауіпсіздікті қамтамасыз ету әдістерін жетілдіру бойынша зерттеулер жүргізу

Кәсіби қызметтің функциялары:

1) Ықтимал қауіптер мен тәуекелдерді анықтау және бағалау

2) Техногендік және санитариялық-экологиялық тәуекелдерді төмендету жөніндегі шараларды әзірлеу және енгізу

- 3) Қоршаған ортаның жай-күйіне және өндірістік жағдайға зертханалық және аспаптық зерттеулер жүргізу
- 4) Өндірістік және экологиялық бақылауды ұйымдастыру және жүргізу
- 5) Қауіпсіздік жөніндегі нормативтік-техникалық құжаттаманы әзірлеу
- 6) Қауіпсіздік мәселелері бойынша нұсқамалар өткізу және персоналды оқыту
- 7) Экологиялық немесе санитариялық қауіпсіздікті бұзумен байланысты оқиғаларды тергеп-тексеруге қатысу

Маман лауазымдарының тізбесі: техносфералық қауіпсіздік жөніндегі инженер, қоршаған ортаны қорғау жөніндегі инженер, еңбекті қорғау және қауіпсіздік техникасы жөніндегі инженер, экологиялық қауіпсіздік жөніндегі маман, инженер-эколог, инженер-санитар, өнеркәсіптік қауіпсіздік жөніндегі маман, санитариялық-эпидемиологиялық бақылау жөніндегі маман, қоршаған ортаны бақылау және мониторинг жөніндегі маман, қоршаған ортаға әсерді бағалау жөніндегі сарапшы (ҚОӘБ), техникалық еңбек инспекторы, экологиялық немесе санитарлық зертхананың зертханашысы, өндіріс және тұтыну қалдықтарын басқару жөніндегі маман, экологиялық бақылау бөлімінің маманы, радиациялық және химиялық қауіпсіздік инженері.

Оқу аяқталғаннан кейін алынған кәсіби сертификаттар: жоқ.

Алдыңғы білім деңгейіне қойылатын талаптар: жалпы орта, техникалық және кәсіптік, кейін орта, жоғары білім (бакалавриат).

Оқу процесінде білім алушылар әртүрлі кәсіптік практикадан өтеді:

- оқу;
- өндірістік;
- диплом алды.

Оқу практикасы.

Оқу практикасынан өту кезінде студенттер ел экономикасындағы көлік техникасының рөлі, көлік құралдарының әртүрлілігі, еңбек өнімділігін арттырудағы механикаландыру мен автоматтандырудың маңызы туралы, сондай-ақ көлік техникасы мен көлік кәсіпорындарының технологиясын пайдалану, қызмет көрсету және жөндеудің негізгі технологиялық процестері туралы түсінік алуы керек.

Өндірістік практика 1.

Өндірістік практика кезеңінде студент таңдалған білім беру бағдарламасы бойынша белгілі бір практикалық білім, дағдылар алады.

Өндірістік практиканың мақсаттары: оқыту процесінде алынған теориялық білімді тереңдету және бекіту; Теориялық оқыту кезеңінде алынған кәсіби білімді практикалық қолдану дағдыларын алу; практикалық және басқарушылық міндеттерді шешу дағдыларына үйрету; белгілі бір өндірістегі бакалаврдың кәсіби қызметінің ерекшеліктерімен танысу; маманның кәсіби ұстанымын, мінез-құлық стилін қалыптастыру, кәсіби этиканы игеру болып табылады.

Өндірістік практиканың міндеттері белгілі бір кәсіпорында немесе ұйымда теориялық базалық және бейіндік пәндерді зерделеу кезінде алынған білімді бекіту, тереңдету және жүйелеу және бастапқы практикалық тәжірибе алу болып табылады.

Диплом алдындағы практика 2.

Диплом алдындағы практиканың мазмұны дипломдық жұмыстың (жобаның) тақырыбымен анықталады. Диплом алдындағы практика кезеңінде білім алушы кәсіпорынның (ұйымның) өндірістік (кәсіптік) қызметі туралы нақты материал жинайды және оны дипломдық жобаны (жұмысты) әзірлеу кезінде пайдаланады. Тәжірибе студенттің қорытындыларын, ұсыныстарын, ұсыныстарын және т. б. дербес тұжырымдай отырып, белгілі бір кәсіпорынның (ұйымның) қызмет материалдарында берілген мәселені (дипломдық жұмыс тақырыбын) пысықтауды көздейді. Тәжірибе барысында студент маманның білімі мен дағдыларын, ұйымдастырушылық қабілеттерін, шешім қабылдау қабілеттерін, орындаушылық тәртіпті, жауапкершілікті, бастамашылықты көрсетугі керек.

Қорытынды аттестация дипломдық жұмысты (жобаны) жазу және қорғау немесе кешенді емтиханды дайындау және тапсыру түрінде өткізіледі. Қорытынды аттестаттаудың мақсаты жоғары білім берудің білім беру бағдарламасын зерделеу аяқталғаннан кейін қол жеткізілген Оқыту нәтижелері мен игерілген құзыреттерді бағалау болып табылады.

Дипломдық жұмыс (жоба) түлектердің аналитикалық және зерттеу қабілеттерін анықтауға және бағалауға бағытталған және таңдалған мамандық саласындағы өзекті мәселені студенттің өз бетінше зерттеу нәтижелерін жалпылау болып табылады. Кешенді емтихан бағдарламасы жоғары білімнің білім беру бағдарламасына сәйкес еңбек нарығының талаптарына жауап беретін интеграцияланған білім мен негізгі құзыреттерді көрсетеді.